

Fit for Work Nederland maakt onderdeel uit van Fit for Work Europe, gericht op het bevorderen van arbeidsparticipatie van mensen met spier- en gewrichtsaandoeningen (MSD). Fit for Work initieert daartoe onderzoek in meer dan 30 landen in Europa en daarbuiten om dit thema op de agenda te krijgen van onderzoekers, behandelaars, politiek en beleidsmakers. Naast het verspreiden van onderzoekresultaten maken stakeholders bijeenkomsten onderdeel uit van het initiatief. Dit verslag geeft de belangrijkste inzichten van de Nederlandse stakeholdersmeeting van 20 maart 2014 in de Observant Amersfoort weer.

Nieuws uit het platform

- **Annelies Boonen** hield op 14 februari 2014 haar oratie 'Alles van waarde is weerloos...' bij de aanvaarding van het ambt als hoogleraar 'maatschappelijke aspecten van reumatologische aandoeningen' aan de Universiteit Maastricht. Arbeidsparticipatie van mensen met een reumatologische aandoening en aandacht voor werk in de behandelkamer vormen belangrijke pijlers in haar oratie. Download de oratie: http://www.centrumwerkgezondheid.nl/fitforwork/images/Annelies_Boonen_oratie_2014.pdf
- **Ton van Hout** geeft aan dat eind maart 2014 de eerste lichte ervaringsdeskundige coaches vanuit Centrum Chronisch Ziek en Werk (CCZW) het certificaat ontvangt. Verder is CCZW een samenwerking aangegaan met de Hogeschool Arnhem en Nijmegen op het gebied van zelfmanagement. www.cczw.nl
- **Joyce van de Nes** vertelt dat Revalidatiecentrum Overtoom en het Jan van Breemen Instituut nu definitief samen zijn gegaan onder de naam Reade. Instituut breed wordt nu bekeken op welke manier aandacht voor werk in de behandeling en begeleiding een plaats krijgt. In haar werk als arbeidsonderzoeker, trajectbegeleider en ergotherapeut verspreidt ze de checklisten Fit for Work aan cliënten, revalidatieartsen, reumatologen en andere stakeholders. www.reade.nl
- **Han Hullen**, betrokken bij de ontwikkeling van de richtlijn Reumatoïde Artritis en Participatie in arbeid, meldt dat deze nog voorligt ter goedkeuring aan diverse verenigingen zoals de NVR (reumatologen). De VRA (revalidatieartsen) is reeds akkoord. Na goedkeuring vindt autorisatie en implementatie plaats. Voor de concept richtlijn: http://www.nvvg.nl/images/stories/Richtlijn_RA_en_participatie_in_arbeid.pdf
- Voor bedrijfs- en verzekeringsartsen is een richtlijn in ontwikkeling gericht op chronisch zieken. De toepassing van de richtlijn heeft tot doel dat chronisch zieken die door hun gezondheid worden belemmerd in arbeidsdeelname 1) hun werk behouden, al dan niet met aanpassingen; 2) terug kunnen keren naar passend werk en 3) een start kunnen maken met werk dat past bij hun fysieke en mentale mogelijkheden. http://www.instituutgak.nl/research_programs/richtlijnontwikkeling-chronisch-zieken-ten-behoeve-van-bedrijfs-en-verzekeringsartsen/
- **Marieke Scholte** ontwikkelt een patiëntenversie van de richtlijn Reumatoïde Artritis en Participatie in arbeid. In de richtlijn ontbreekt het aan praktische tips. Delen van de checklisten Fit for Work en instrumenten van Target@Work (arbeidsanamnese) worden hiervoor gebruikt.
- **Michèl Edelaar** informeert over de NVAB bedrijfsgeneeskundige dagen op 22 en 23 mei 2014. Het thema dit jaar is 'Bedrijfsarts werkt'. Vroege Interventie is sponsorend partner. De dagen bieden een mogelijkheid om de boodschap van Fit for Work uit te dragen. <http://www.nvab-bgdagen.nl/>
- **Michiel Reneman** meldt dat het tweejaarlijks internationaal onderzoekscongres Work Disability and Prevention Integration (WDPI) van 29 september tm 1 oktober 2014 in Toronto is met als doel 'interdisciplinary and international exchange of ideas on implementing knowledge on preventing work disability'. Prof. Lex Burdof is een van de keynote sprekers. <http://wdpi2014.iwh.on.ca>

- **Paul Baart** informeert over 'Alles is gezondheid', het Nationaal Programma Preventie van zeven ministeries. Het Centrum Werk Gezondheid ondersteunt het programma met een pledge. Fit for Work activiteiten maken daar onderdeel van uit. Zie www.allesisgezondheid.nl en voor de pledge: <http://www.centrumwerkgezondheid.nl/index.php/programma-s/alles-is-gezondheid>
- Het European Network for Workplace Health Promotion (ENWHP) hield op 22-23 oktober 2013 een congres genaamd 'Workplace Health Practices for employees with chronic illness'. Robbert Janssen, Paul Baart en Tamara Raaijmakers waren bij dit congres. Zie voor het online verslag: http://issuu.com/karlavandenbroek/docs/proceedings_phwork_conference

Nieuwe platformleden

Deze meeting zijn drie nieuwe leden aangeschoven. Een korte introductie:

Claire Hogenhout: onderzoeker op het gebied van arbeid en gezondheid aan AIAS, Amsterdam Institute for Advanced Labour Studies, verbonden aan de Universiteit van Amsterdam. Van 2007-2012 was Claire betrokken bij het onderzoeksprogramma gericht op het ontwikkelen van een leergang werknemers met een chronische aandoening voor HR- en (lijn)managers, met subsidie van Instituut Gak. De leergang maakt nu onderdeel uit van het AIAS (in company) onderwijsaanbod 'Arbeidsvraagstukken en beleid'. Het plan is om met verschillende bedrijven de inhoud van de leergang te vertalen naar een HRM instrument. Het idee is om daarin ook de uitgangspunten van checklisten Fit for Work mee te nemen. www.uva-aias.net

Jos Nieveen: directeur governmental affairs AbbVie BV. Jos is econoom van huis uit en begon zijn loopbaan bij Organon. Na jarenlang de wereld over te zijn gereisd vanuit zijn betrokkenheid bij handelspolitiek en onder meer voorlichtingsprojecten rond Hiv/aids, is Jos sinds 1 oktober 2013 werkzaam voor AbbVie en heeft daarmee voorganger Puck Bossert, initiatiefnemer van Fit for Work Nederland, opgevolgd. Zijn maatschappelijk interesse is gericht op de relatie tussen werk, functoren en de behandeling van ziekten. www.abbvie.nl

Martijn Bax: business unit manager reumatologie bij AbbVie BV. De overtuiging van Martijn is dat het behandelen van de patiënt in plaats van alleen zijn of haar (reumatologische) aandoening bijdraagt aan betere resultaten van behandeling. Zijn bedrijfskundige achtergrond met focus op veranderingen en gedetailleerde kennis van het complexe zorgveld inclusief financieringsystematiek dragen bij aan het programma Fit for Work. www.abbvie.nl

Fit for Work Europe

In oktober 2013 was er een ambassadorsmeeting in Brussel vanuit alle Fit for Work initiatieven wereldwijd. Tijdens deze sessie is er op Europees niveau interesse ontstaan in de checklisten Fit for Work en vindt er samenwerking plaats tussen Fit for Work Europe, Fit for Work Nederland (via Centrum Werk Gezondheid) en het ENWHP (European Network for Workplace Health Promotion) met als doel mogelijke vertaling en verspreiding van de checklisten binnen Europa.

Het Centrum is lid van ENWHP. Buiten Europa is de Canadese patiëntenorganisatie al aan de slag met een vertaling van de checklisten.

De ambassadorsmeetings was gecombineerd met een internationale summit. Voor 2014 is het voornemen van Fit for Work Europe om bij EULAR van 11-14 juni in Parijs aan te haken. De precieze invulling is nog niet bekend.

Target@Work

Het implementatie project Target@Work (T@W) beoogt dat "arbeid" als behandeldoel deel gaat uitmaken van de klinische praktijk. Uit een enquête bij Nederlandse reumatologen en reumaverpleegkundigen blijkt dat er behoefte is aan een geprotocolleerde aanpak van arbeidsgerelateerde problemen bij patiënten met reumatische aandoeningen. Het project ontwikkelt een implementatieprotocol, afgeleid van de richtlijn RA en participatie in de Arbeid, om aan deze behoefte te voorzien. De werking ervan wordt bij zowel medisch specialisten,

verpleegkundigen als bij de patiënten getest op een praktische manier, dicht tegen de zorg aan. De opzet is om bij de medische centra die werken met de ROMA database aan te sluiten (ROMA centra) en deze te vergelijken met niet-ROMA centra. Om het project te bekostigen, zijn meer sponsors aangeschreven. Het project Target@Work is nu ondergebracht bij Fit for Work Nederland en daarmee onder het voorzitterschap van Centrum Werk Gezondheid.

Pilots Fit for Work

De pilots zijn gericht op beeldvorming en bewustwording dat werken met MSD mogelijk is, met als doel werkbehoud en aan het werk kunnen blijven met een chronische aandoening zoals MSD. Uit het Fit for Work congres op 26 september 2013 bij Siemens Nederland en uit eerdere platformmeetings zijn de nodige ideeën voor pilots gedestilleerd. Dit zijn er teveel om praktisch vorm te geven. Tijdens de sessie zijn de volgende prioriteiten benoemd:

1. Eigen werk: wat we als platformleden al doen combineren met uittesten van uitgangspunten Fit for Work
2. Aanbrengen van structuur: per pilot idee komt een kleine projectgroep, met een aanspreekpunt vanuit dit platform. Dit team maakt een projectplan, met doel, planning en begroting.

Uit de lijst is een keuze gemaakt van 'laaghangend' fruit waar we mee starten. Deze zijn weergegeven in een apart A4 document om mee aan de slag te gaan. In een volgende vergadering maken we daar een selectie uit om op door te pakken. De ontwikkelingen binnen de pilots vormen één van de pijlers van het najaarscongres Fit for Work.

Financieringsprikkel in de zorg

Tijdens het bespreken van mogelijke pilots, is ter sprake gekomen dat de financieringsstructuur in de zorg nu geen prikkel geeft voor aandacht voor werk en werkbehoud, zo maakt het geen onderdeel uit van de DBC/DOT. Hierbij zijn verschillende visies naar voren gekomen:

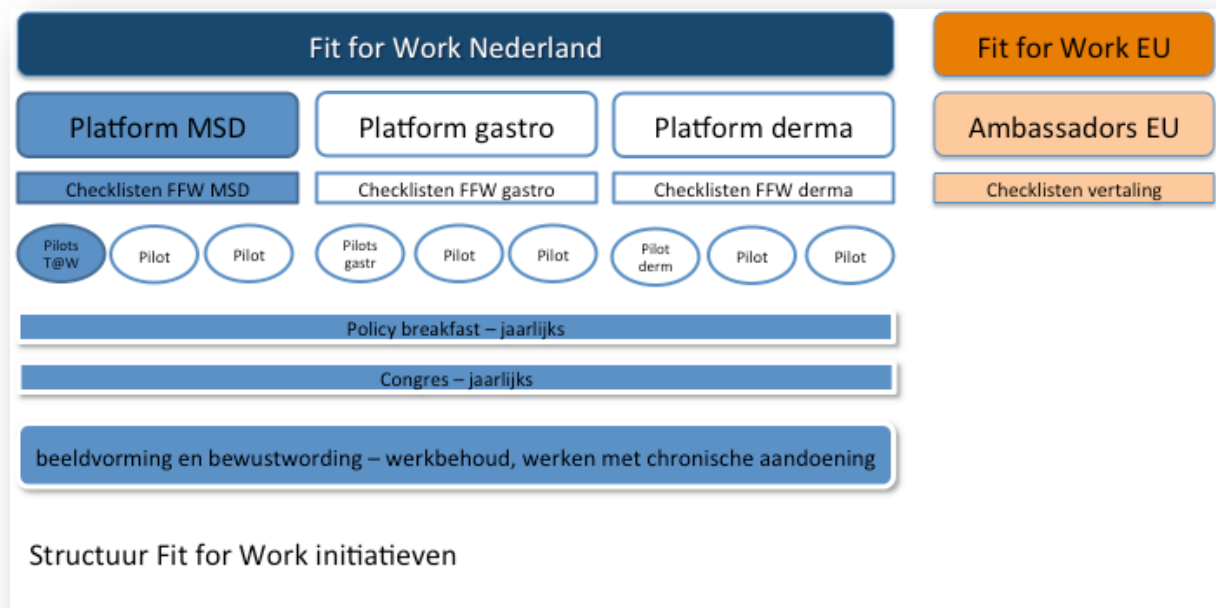
- Effectiviteit: Berekenen wat meer tijd/5 minuten aandacht voor werk in de behandelkamer van reumatologen oplevert. Ter vergelijking: reumatologen dienen nu vanuit hun richtlijnen 4x per jaar hun patiënten te zien en daarbij 2x per jaar de DAS 24 af te nemen. 30% van de reumatologen doet dit, en een derde van de reumatologen neemt op basis hiervan een andere beslissing. Hoe effectief zou het zijn als daar een extra taak (het item werk) bijkomt?
- Integreren in het werk: Niet iets extra's vragen aan, maar aandacht voor werk integreren in richtlijnen die er al zijn.
- Rol burger: Tevens is benoemd dat wij zelf als burgers, werknemers, patiënten eveneens een rol spelen door werk ter sprake te brengen bij zorgprofessionals.

De pilots geven 'voeding' aan ontwikkelingen die gaande zijn. Zoals de eerdergenoemde richtlijn RA en participatie en arbeid en de Zorgmodule Arbeid. Deze ontwikkelingen kunnen we meenemen bij het Policy Breakfast, waarbij we het gesprek aan gaan met vertegenwoordigers van Tweede Kamer en ministeries, en in gesprekken met verzekeraars.

Verbreding naar andere aandoeningen

Het voornemen is om Fit for Work uit te breiden naar andere chronische aandoeningen op het gebied van gastro en derma. Dit platform wordt dan het platform Fit for Work MSD (Musculo Skeletal Disorders).

Het figuur geeft schematisch weer hoe dit er uit kan zien. Tevens is de relatie tussen Fit for Work Nederland en Fit for Work EU weergegeven. Het Centrum Werk Gezondheid zit op voordracht van AbbVie Fit for Work Nederland voor en coördineert de bijbehorende initiatieven zoals de platformmeetings, het policy breakfast, het jaarlijkse congres en de afstemming met Fit for Work Europe.

Deelnemers aan de bijeenkomst

Annelies Verkerk bedrijfsfysiotherapeute Vision at Work, bestuurslid NVBF (Nederlandse Vereniging voor Bedrijfs- en arbeidsfysiotherapeuten) – **Claire Hogenhout** onderzoeker Amsterdam Institute for Advanced Labour Studies – **Eveline Stadermann** Projectmanager Governmental Affairs AbbVie / Target@work onderzoek – **Han Hullen** zelfstandig werkende bedrijfsarts/verzekeringarts, adviseur Falke en Verbaan – **Jos Nieveen**: directeur governmental affairs AbbVie BV – **Joyce van de Nes** arbeidsonderzoeker en trajectbegeleider Reade – **Marieke Scholte-Voshaar** bestuurslid Bone and Joint Decade, bestuurslid Tools2Use, lid Fit for Work Europe, professional health communication – **Martijn Bax**: business unit manager reumatologie AbbVie BV – **Michèl Edelaar** manager Stichting Vroege Interventie Heliomare – **Michiel Reneman** hoogleraar Revalidatiegeneeskunde in het bijzonder pijnrevalidatie en arbeidsparticipatie UMCG Centrum voor Revalidatie **Paul Baart** directeur Centrum Werk Gezondheid (voorzitter platform Fit for Work Nederland) **Tamara Raaijmakers** programmamanager Centrum Werk Gezondheid – **Ton van Hout** projectcoördinator Centrum Chronisch Ziek en Werk.

Platformleden die helaas verhinderd waren deze keer: **André Bieleman** Associate Lector Arbeid & Gezondheid Saxion – **Annelies Boonen** hoogleraar reumatologie Maastricht UMC – **Carla Kraaij** arbeidsonderzoeker en trajectbegeleider Reade/Centrum voor Arbeid en Gezondheid Amsterdam – **Caroline van de Molen** directeur Academie Mens en Arbeid, Saxion – **Christianne van Triest** eigenaar van p2o en initiatiefnemer van Drive Netwerk – **Harald Miedema** – lector Arbeid & Gezondheid hogeschool Rotterdam – **Joost Lubbers** beleidsmedewerker MHP – -- **Maaïke Wagenaar** manager Winnock -- **Menno Visser** financieel expert en business innovator JC Groep – **Mieke Hazes** hoogleraar reumatologie Erasmus MC – **Nico Wolter** verzekeringsarts, initiatiefnemer Stichting RRR – **Niels Veldhuizen** bedrijfsfysiotherapeut Primum Movens, vice voorzitter NVBF (Nederlandse Vereniging voor Bedrijfs- en arbeidsfysiotherapeuten) – **Robbert Janssen** projectmanager Centrum Chronisch Ziek en Werk – **Sija de Jong** manager Patientenbelangen Reumafonds.

Deze bijeenkomst kent drie nieuwe deelnemers tegenover de bijeenkomst van 28 november 2013.

Liesbeth Niessen heeft aangegeven vanwege prioriteiten in haar werk niet meer te kunnen aansluiten.

De coalitie blijft inzetten op het informeren en betrekken van belangrijke stakeholders zoals werkgeversorganisaties (AWVN, VNO-NCW/MKB-Nederland) en LHV (huisartsen). Er zijn contacten met HR directie STORK om bij het netwerk aan te sluiten. Vakbonden FNV en MHP, UWV, NVAB (bedrijfsartsen) en OVAL (voorheen Boaborea) willen op de hoogte blijven van de Fit for Work ontwikkelingen.

Fit for Work Europe

Fit for Work is een initiatief van de Europese Fit for Work Coalition en is een samenwerkingsverband van The Work Foundation, the Bone and Joint Decare, EULAR en RAND Europe. Fit for Work doet onderzoek naar de impact van klachten aan het bewegingsapparaat in relatie tot de arbeidsmarkt. Ook streeft Fit for Work naar een dialoog tussen alle partijen over deze aandoeningen en wil graag veranderingen aanbrengen in het nationale beleid ten aanzien van dergelijke chronische aandoeningen. Voor meer informatie: www.fitforworkeurope.eu

Colofon, maart 2014

Het verslag is gemaakt door Tamara Raaijmakers Stichting Centrum Werk Gezondheid. Het platform is gericht op het delen en verspreiden informatie, kennis en ervaringen. Dus put gerust uit dit verslag. Wel graag bij letterlijke overname van tekst 'Fit for Work Nederland' als bron vermelden.

Voor meer informatie, presentaties en handouts: www.fitforwork.centrumwerkgezondheid.nl
Twitter: @fitforworknl en <https://twitter.com/fitforworknl>